REGD N No: 45
M 3813

విడిప్రతి ౦-౧-౦

ఇందు చేయండి: మీకు కావలసిన అవసరములు ... అదర్శ కేంద్రము ... సుల్తాను బజారు కందస్వామి మార్కెట్టువద్ద హైదరాబాదు - దక్కన్ ప్రొప్రయిటరు మందుముల వేంకట్రామేశ్వరరావు

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి సోమ, గురు వారములందు వెలువడు అర్ధవార జాతీయ పత్రిక.

ముద్రాపకుడు ... వైదికవర్మ గ్రంథమండలి సుల్తానుబజారు కందస్వామి మార్కెట్టువద్ద హైదరాబాదు. ది. ప్రకాశకుడు: మం. వేంకటేశ్వరరావు

సంపుటము ౧౮ | హైదరాబాదు దక్కన్ శా. శ. ౧౮౬౬ తారణ సం. ఫాల్గుణ బ ౩ (౧౫-౩-౧౩౫౪ ఫ.) గురువారము | సంచికి ౨౮

రష్యనులు బర్లిన్ నగరాన్ని సమీపిస్తున్నారు

సేవింగు సనదుల కొనుడని బీదల హింసించుట

బ్రిటిషిండియాలో అన్యాయాలు

బ్రిటిషిండియాలో బిహారు మంతమున లో ప్రభుత్వమువారు కొత్తగా ఏర్పాటుచేసిన "పల్లరగల్ల" బలవంతముగా పెట్టడం అనే పద్ధతి ఒకే దోషముగా తీవ్రముగా దౌర్జన్యముగా అమలుపెట్టి బీదల హింసించుచున్నారని ఢిల్లీ శాసనసభలో దానిపై ప్రత్యేక విచారణ చేయవలెనని ఒకరు ప్రతిపాదించిరి. దానిపై పెద్దచర్చ జరిగెను. తుదకు ఛందకాలు (ఓట్లు) తీసుకొనగా ౪౨ మంది అనుకూలముగను ౪౦ ప్రభుత్వ పక్షమువారు వ్యతిరేకించినందున అవిశ్వాసం గెలిచెను. చర్చలోని విషయాలేమనగా

గవర్నమెంటు ఏజెంటులు బాధ్యత సంపాదక సనదులు (నేషనల్ సేవింగ్ సర్టిఫికెట్లు) కొనవలెనని ప్రజలను దాష్టీకులో అన్యాయం దౌర్జన్యం చేసినారు. బళ్లోచదివే పిల్లలతండ్రులు ప్రతిపిల్లవానికి ౧౦ రూపాయల సనదులు కొనకుంటే బళ్లో పిల్లలను వెళ్లగొట్టుతున్నారు. తుపాకి లైసెన్సులుకలవారు ౨౦౦ నుండి ౫౦౦ రూ॥ వరకు సనదులు కొనవలెను. కొన్ని గ్రామాలలో "ఓయీ స్త్రీపురుషులారా ఒక్కొక్కరూపాయినుంచి పైగా పన్ను చెల్లించే ప్రాణులంతా ఏఏం రూ॥ల సనదులైన కొనవలెను. లేకపోతే బాగుండదు" అని దండోరా ద్వారా చెప్పించివేసి చాటించినారు.

సింధులోనేకాదు. అయోధ్య ఆగ్రావరగణాలలో కూడా ఇదేఘోరం జరుగుతుంది. ఒక బీదవాన్ని ముర్గీఆసన (కుక్కుటాసనం)లో కూర్చోబెట్టినారు. లేకగా గొంతు కూర్చొని చేతులు కాళ్లకింద నుంచి చెవులు పట్టుకునేట్లుగా ఆసనం వేయవలెను. "హోం మెంబరుగారూ! మీరు యోగాసనం వేయగలరా!" అని నియోగిగారు అన్నారు. ఈ రోగం బొంబాయికి కూడా వ్యాపించిందట. నౌకర్ల జీతాలలో ప్రతి ౧౦౦ రూపాయలలో ౫ రూపాయలు కోసుకొని సనదులిస్తున్నారట.

యుద్ధపరిస్థితి

రష్యా సైన్యం బర్లిన్ నగరానికి ౩౦ మైళ్ళ దూరంలో ఉందట. బర్లిన్‌పై దండయాత్రచేసేటందుకు మొట్టమొదట విమానాలు అన్నింటి మీదబర్లిన్ అనే వ్రాసిపెట్టినారట. బర్లిన్‌ను ఆక్రమించుటలో రష్యావారు చాలా తొందర చూపిస్తున్నారు.

కష్టిప్రయంవారు (చర్చిల్ స్టాలిన్ రూజ్ వెల్ట్) నల్లసముద్రమువద్ద ఏకాంతముగ సమావేశమై ఆలోచనలు చేసినారు. జర్మనీని ధ్వంసము చేయుటలో ముగ్గురున్నూ ఏకాభిప్రాయులేనట. అందేమిస్నీ సందేహంలేదట ఆక్రమ్రమే కాకుండ యుద్ధానంతరం ఆలోచనలు ఈసారి సూచనలను ... విభాగాలు ముస్సలుగనిచూడా ఆలోచనచేస్తున్నారు.

జర్మనీకి దక్షిణములో ఉన్న స్టీడ్‌ఫ్రైడ్ లైనులో అందుకు మిత్రమండలివారు ఛిద్రముచేసినారట. ఇంకా వాటిని చేధించుకొని జర్మనీలోని లూకలేతుమాన్యలో ... జర్మనుల వదలు కొన్నట్లు వారే ఒప్పుకొన్నారు.

అక్కడ జపానుదీవులను అమెరికా విమానాలు ౧౦౦వరకు బట్టుగావెళ్ళి బాంబులువేసి వచ్చినవట అప్పుడు జపానులో అందమైన ... భూకంపముకూడా కలిగిందట.

బర్మారంగంలో కొత్తవిశేషాలేమిస్నీ లేవు వివిధ సైనలోను కొత్తవార్తలేమిస్నీ లేవు.

యుద్ధవారం చందాలు

ఈ క్రిందివారు యుద్ధానికి చందాలు దయచేసినారు.

శ్రీశ్రీవాలా సైస్యోయిగారు ౧౧౮౬-౧౦-౮ లెరాంజ్ ౩౦౮౦ ఓ. ఎ. తనవరాజయ్యర్ ౨౦౦౦ పేరు తెలియనివారు ౧౦,౦౦౦ స్టాక్ ఎక్స్చేంజి ౧౩౦౦ ములాని ౧౦,౦౦౦ ఇంతకుపూర్వం మొత్తం ౪౧౬౫౩౦రాటి ౩౦౦౦ సిద్ధంచెట్టి వెంకయ్య ౩౦౦౦ దులీచంద్ ౩౦౦౦ గోర్ధన ౩౦౦౦ శరబాయి ౫౦౦౦ మూసా ౩౦౦౦ ఇంతకుపూర్వమే మొత్తంకూడా వసూలయ్యెను. ఉస్మానుషాహీ మిల్లులు ౧౧౬౫౬ ఆబిదజాహీ మిల్లులు ౧౦,౦౦౦ చర్చీ ౫౦౦౦ సులాస్ ౧౦ ౧ హేమాక్ ౨౦౦౧ వాళ్ళే ౨౦౦౧ లాట్రీరాంజీ ౫౦౦౧ తయ్యబ్జీ ౨౦౦౦ చంద్రధారా గిర్ ౧౦౦౧ వజీర్ సుల్తాను పొగాకుకంపెనీ ౨౦౦౦ మొత్తం ౧౫౧౫ ౬౨౫రూ॥

యుద్ధంవారానికి సహాయం చేసినవారు

యుద్ధవారం బషీర్‌బాగ్‌లో ౭, ౮, ౯ మార్చి తేదీలలో జరుగును. ఈ క్రిందివారు చందానిచ్చి సాయపడినారు. కేవలం, అబ్దుల్‌ఖాదిర్, వెంకటెలం చదీంరాం మొహ్తా, యూనస్, కరీం, పర్చి హోటల్ మూంగెమరీ, రాజాబాదీరాయుదల్, బాటా, కొహినూర్ గ్లాసుకంపెనీ వగైరాలు

• • • • • •

హైదరాబాదు స్టాక్ ఎక్స్చేంజిమీద విచారించేయవలెనని వర్నూరా అయింది. మొదయింపేవారు ... వచ్చినారు. హైకోర్టులో కోర్టురూంలో వచ్చి మొర పెట్టుకోవలెను.

• • •

ఇకముందు సిమెంటు నంచి ౪-౮-౦ ప్రకారం ... ఎక్కువ మొత్తానికి అడిగితే ... సిమెంటు కంట్రోలర్ అధికారికి తెలిపేది. ఇకముందు హైదరాబాదులోని నుచే వార్డు ఒక జమేదార్ స్థలం జవాను గా ఉండగలరు.

బారిస్టర్ శ్రీకృష్ణగారు రెండు వారాలలో హైకోర్టు న్యాయమూర్తి ఏ ప దవికి ... కోరుకుంటేసరి లేకపోతే వ్యవహారం సాగునని హైకోర్టువారు నిర్ణయించినారు.

• • • • • •

చెదలకు రికార్డుల ఫలహారం!

డాక్టర్ రాజేంద్ర ప్రసాదుగారి వివాహ సంబంధ రికార్డులను సర్కారువారు పాట్నాలో సీలుచేసి ఆఫీసులో పెట్టినారు. రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు జెయిలులో ప్రస్తుతం ఉన్నారు. ఇక్కడ వారి పుస్తకాలుకూడా ప్రస్తుతం పోయినవి. చెదలు వాటిని ఫలహారం చేసినవి. చాలా ఉత్తమమైన విలువగల రికార్డులంతా సర్వనాశనం అయినవని తెలియవచ్చినది.

జోహుకుముల సమాజం

కల్లగాండ్ల సంఘం

ఢిల్లీ శాసనసభలో "ప్రజాయుద్ధం" అనే ప్రచారం అంతా దొంగప్రచారమనీ దానికి ఖర్చుపెట్టిన కోట్లరూపాయిలు వ్యర్థమనీ దాన్ని వెంటనే ఆపివేయవలెనని చాలామంది సభ్యులు మహోద్రేకముగా విమర్శించిరి ప్రజాయుద్ధప్రచారంగాండ్లంతా జోహుకుంగాండ్లని మంగల్‌సింగ్ అన్నారు. సర్కారు పన్నేసేవారులకు అందు నౌకర్లిచ్చినారు. తమకు తోచిన పత్రికలకు పైకమిచ్చినారు, అనియుఅన్నారు. ప్రజాయుద్ధ ప్రచారం చేసేవారంతా అబద్ధాలు చెప్పేవారు మాత్రమే అని భద్రదత్తు అన్నారు. సైన్యానికిగానుపంచిన వసతులను నింద్యమైనవని అన్నారు. సైన్యంలో చేరితే కొత్తబూట్లు కొత్తబట్టలు మంచి అన్నం దొరుకుతుందని ఊరిస్తారు సైన్యంలోచేరిన వారి లిస్టులు చేరనివారి వైభవం వర్ణించేపాటలు పాడుతారు. అని అన్నారు బిహారీలాలిట్లన్నారు. ప్రజాయుద్ధ ప్రచారానికి ౧ కోటి అయినా ఖర్చుపెట్టినారు ఈకాలములో ఈమంది ఈయుద్ధంకొరకు చేరకుంటే వీరు మతకలహాలుచేసి బోధించిరించి హోరాహోరీ చేసియుందురు వీరికి అన్నమైవారికింది కదా పీకుతున్నా పనిమంతుడా అదీ నయమే! ఈ నిరుపాయులు వార్తలోనెట్లెయుద్ధంపాటలుపాడి సైన్యంలోచేరితే మజాలకసే పాటలు పాడితే ఏమి లేకేమినష్టం!

ఇంకొకటి- ఈదినాలలో అమూలకములగు పదంతులను వార్తలను హైదరాబాదులో ఉండుటకు వ్యాప్తినొందుచున్నవి. లేదా స్థానికపత్రికలలో వ్యాసాలువ్రాసి వేస్తున్నారు. అందుచేత ఇట్టివిషయాలలో ఎంతవరకైతే ఏవిషయమైనా నిర్ణయమూపములో అంతవరకు "వచ్చిన" మొదటిపుకారులో ఇకమీదటముందు జాగ్రత్తలు అవసరము. చిన్నలు(పెద్దలు) నిరోధం కావలసియుండును"

మాడపాటి రామచంద్రరావుగారి ఘోషణ

పాపము, హనుమంతరావుని, రాముడు సేవ ఏమికావలెసని, నాక మొరలు, సామెత ... ఇప్పటికి ఎంతకాలమైందో, జాతీయ కమ్యూనిస్టు నాయకుల వాదోపవాదములు మిన్నుముట్టు ప్రతిధ్వనించుచుండ తెల్లవచ్చే మొదలెత్తుతో అని ఎన్ని సద్వాయములు ఎత్తుకున్ననూ, వెనుకటి విషయములే ఎత్తుకొని కమ్యూనిస్టు సహమునా, విధాలను తీసుకొని వాదించుచున్నట్లు తన జాతీయ సిద్ధాంతమునకు వ్యతిరేకముగా వాదించుట ఎంతయూ హాస్యాస్పదము. మరియు తమరచనాసందర్భములో అచ్చుపచ్చుల నాస్‌పార్టీ వారిని రాస్తూ, ... సంబోధించుచూ, కమ్యూనిస్టు నాయకులను, ... యుతమహానుభావులగుణవాదిని, నాయకులను, సంబోధించుట, ఎట్టి సమర్థ్యమో చదువరులే ఊహింతురుగాక. మహాత్మాగాంధి పంగాముస్నగు, ప్రముఖుల అభిప్రాయములు కమ్యూనిస్టులపట్ల ఎట్లున్నదో, ప్రపంచమునకు ఎరుకే. వీరివాదులు ఎట్లయునను, నిర్ణయ చేసింది (౧౨)వ జాతీయ మహాసభ కాగూడదని వీరి భావముగనట్లు గోచరించుచున్నది. ఇకప్రదముగా సభల సుముహూర్తములో సభ జరుగవలెనని ప్రజలు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

ఇట్లు
యమ్. కుమారస్వామి తల్లా ద

దేవుపల్లి వారి శోధ

... తన్ను కంచముతో చెల్లనట్లు ఇంతకాలమునుంచిచేపులపల్లివారుసవాళ్ళసైనవావ్యకాంతియనా ... అన్నాడు ... ఆలోచించును ... సమర్థించుకొనుమా మీకో ఏకరవం ... మహాసభ ... జరుపవలె ... న్యాయసమ్మతముగా ... వారి పోవపాట్లను ... సవరించి మహాసభను వదిగినె జరుపుట ... తెలపని ప్రార్థన.

వి. అనంతరామయ్య గుప్త
తల్లాక

తగిన ముల్కీల క్షామం

మ, ఘ వ, వారి అభిప్రాయం

మ ఘ వ, నిజాంగారు ౧౦ పర్వనాటి సభ ... విక్కాలలో ఇట్లు వ్రాసినారు —

"ఇంగ్లీషు మీడాలో సైతరాబాదు ప్రభుత్వం ముల్కీలను ప్రోత్సహించవలెను అన్న విషయము యొక్క సవరణ.

ఇంకా ప్రత్యేక కార్యాలయంగాను ముఖ్యమైనవానికి ముల్కీలలో అర్హులైనవారి కరువు గలదు. [అయినా పెద్దమెల్లగా వారితో అలివృద్ధి అవుతూనే ఉన్నది] అందుచేత విదాయకములే. బయటినుండి నిపుణులను తీసుకొనుట చాలా అవసరమైనది. ఇట్టి పరిస్థితులలో వెనుకముందు ఆలోచించకుండా ... విమర్శన ... చెయుట న్యాయము తప్పుంత సమయమున సరిగా ... అది అంగీకారయోగ్యముకాన్న కావున ఈ కారణముచేత సరియైన పెదతులలో చూపించినా సముచితం విధముపైని అనవసరముగా తప్పుదిట్టుట ఉత్తకాదని నా కాపేక్షము

రామాపురం తా॥ వరంగల్

ఇచట కొలుర పాఠశాల ఒకటియున్నది. ఒక్క ఉపాధ్యాయులున్నారు. తెలుగు మూడవ తరగతివరకు విద్యాభ్యాసము జరుగు చున్నది. విద్యార్థుల సంఖ్య (౬౦)వరకువని కలదు. కాని బాలికల పాఠశాల లేనందున చాల ఇబ్బందిగానున్నది. ఈ గ్రామమునకుభిసంఖ్యాకులు వెలమవారున్నారు. వీరు తమ బాలికలను బయట పనులకు పంపరు. అందువల్ల చదువుకొనుటకు వీలులేకయున్నది. వీరి సాంప్రదాయములో చాల్య వివాహ నిషేధనియమము లే నందున వివాహోత్సవములు మిన్నంటుచున్నవి. స్త్రీలకు మూగ చెదరుటకు మంచి అవకాశమున్నది. ఎంత కులీనురాలైన బాలికలైన చదివించుటకు వీలున్నవారున్నారు. ఇప్పుడు (౧౮-౨౦) జనసంఖ్య కలదు. ఎన్ని ఉపకారాలున్నను దురదృష్టము వల్ల బాలికల పాఠశాల లేనందున బాలికలు నిర్బంధముగా విద్యావిహీనులుగా చేయబడుచున్నారు. గత్యంతరములేక (౧౨)వారందరుగురు బాలికలు ప్రస్తుతం బాలుర పాఠశాలలో చదువుచున్నారు. ఇంతకు మిక్కుటపు విద్యార్థులను పాఠశాలలోకి తీసుకొనుటకు గాను ప్రధానోపాధ్యాయులు చున్నారు. మరియు (౮) యెనిమిది సంవత్సరముల వయస్సుపై నుండు బాలికలను బాలుర పాఠశాలలో చేర్చుకొనరాదనియు ఆ వయస్సు వారిని తొలగించవలెనని ... నిబంధనయున్నదట. ఈ కారణమువల్ల బాలికల అధికసంఖ్యకులగానాయక పాఠశాలలోనైన చేర్పు లకు వీలులేకుండ యున్నది. చేరిన వారిని వయస్సు కారణముచే తొలగించవలసి వచ్చుచున్నది. అందు వల్ల బహూకబాలికలు నిరక్షరాస్యులైతమ బాల్యమును నిరుపయోగముగా వెళ్ళబుచ్చుచున్నారు. గ్రామస్థులు తమ బిడ్డల విద్యపై శ్రద్ధయుంచి ఒక అధ్యాపకురాలిని నియమించుకొని ఆర్థికభారమును భరించు స్థితిలో లేరు. ఈ గ్రామమునుండి (౧౨౦౦౦) సంస్థానంవారికి పన్ను ... చెల్లించబడుచున్నది. ప్రజల ఇబ్బందులను తొలగించు ప్రభుత్వ అధికారుల మనియుస్థానమైనవిద్యాశాఖయిపుడనేక విద్యాలయములకు ... ముగ్గురు మాత్రము. (౧౦)మైళ్ళ దూరములో సైతమున్నను విద్యావిషయమున రెండుమూడు తరాల వెనుకటి స్థితిలో యున్నది. ఇదిమాకు మిగుల ప్రభుత్వమువారిని మా బాలికల పై వాత్సల్యము చూపి ఒక బాలికల పాఠశాలను యేర్పరచ వేడుచున్నాము. విద్యాశాఖవారు మా యీ ప్రార్థనను కించిత్ గనినను ఒక అధ్యాపకురాలి పాఠశాలపైన ఏర్పరచి బాలికలకు విద్యాభిక్ష ప్రసాదించుదని ఆశించుచున్నాము.

గ్రామసేవా సంఘమువారే విద్యాశాఖవారిని బాలికల పాఠశాల స్థాపించ గోరుచు తీర్మానించి, తీర్మానము ... నకలు ... సంఘ కార్యదర్శి ... సమర్పిం చినది.

కొంగోజు వీరాచారి
అం. కా. గ్రామసేవాసంఘము

నర్సింగరావుగారికి సానుభూతి

ఖమ్మం ౧౨-౩-౪౫

ది ౧౨-౩-౪౫ తేదీన ఉదయం గంటలకు లోకల్ ఆంధ్రమహాసభ కార్యాలయము (మామిళ్ళగూడెం బజారు)లో కార్యకర్తలందరు శ్రీయుత బొమ్మకంటి సత్యనారాయణరావుగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై ఏకగ్రీవముగా యీ క్రింది తీర్మానమును ఆమోదించినారు.

ఆంధ్రోద్యమమునందు ఏకైక నాయకులుగానుండి రయ్యత్ పత్రికా సంపాదకులయిన శ్రీయుత మందుముల నరసింగరావుగారి ధర్మపత్ని కొద్దికాలమునుండి అనారోగ్యముతో ౧౦-౩-౪౫ తేది శనివారంరాత్రి ౨ గంటలకు దివంగతులయిన సంగతి తెలిసి ప్రస్తుత ఆంధ్రోద్యమమున కార్యకర్తలుగానున్న ఖమ్మం పట్టణ మరియు తాలూకా సంఘ సభ్యులమైన మేము, అమితవిషాదము ఏలిగి ... ఆత్మకు శాంతి కలుగునట్లు భగవంతుని గురించి ప్రార్థించుచు వారి కుటుంబమునకు సానుభూతి తెలియజేయుచున్నాము.

నిజాం రాష్ట్ర

ఆంధ్రసారస్వత పరిషత్తు

ప్రబోధ సప్తాహము

రాష్ట్రీయులకును, పరిషద్వ్యాపార నిర్వాహకులకును విజ్ఞప్తి

ఈ ఫిబ్రవరి ౨౧ బుధవారమునుంచి ౨౮ బుధవారము వరకు ప్రబోధ సప్తాహము ఏర్పాటు చేయబడినట్లు తమకందరికిని తెలిసినదే. ఆసందర్భమున పరిషత్తు కార్యక్రమముతో సానుభూతి గల్గిన మాతృభాషాభిమానులగు రాష్ట్రీయులు ఆదివరకలో ఉన్న శాఖలుగాక తమకు వీలైనన్ని చోట్ల పరిషత్తుశాఖలు, స్థాపించవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను. ఈ వారమున దినములలో ... ప్రచారకులు ... పరిషత్తు కార్యక్రమమును ప్రజలకు ఎరుకపరచి ... ప్రథమ ప్రవేశ ఎల్లీ ... పరీక్షలను ... సావధానముగా ... సారస్వత సభలో ... ప్రస్తుతము ... సభలు ... జరిపిన తర్వాత వార్తలను పత్రికలకును వివరములను పరిషత్తుకార్యాలయమునకు ... పంపవలెను. ప్రార్థన ఎవరు గ్రామాలలో స్థాపించ దలచెదరో వారు కోరినయెడల ప్రచారకుడు కావలసిన వాఙ్మయము పంపగలము.

బి. వేం. శేషయ్య
కార్యదర్శి

గోలకొండ పత్రిక

తారణ సం ఫాల్గుణ శు॥ ౩ గురువారము

కస్తూరిబా

అప్పుడే ఒకసంవత్సరము గడిచి పోయెను. కస్తూరీమాత జెయిలులోచని పోయి ఒక సంవత్సరమైపోయెను. ఆమెజయిలులో చనిపోయినందున మరింత పవిత్రురాలయ్యెను. భారతీయ స్త్రీలకును పురుషులకును ఆమె ఆదర్శయయ్యెను. ఆ మహాత్మునికి ఆ మాతృదేవి తగినట్టిది.

దేశసేవకు పాండిత్యము కవిత్వం అవసరంలేదని, దేశసేవకు త్యాగ మొక్కటే అవసరమని ప్రాచీన ఋషులు చెప్పిన "త్యాగేనేకే అమృతత్వ మానశుః" అన్న పవిత్రబోధను ఆమెతన జీవితముతో నిరూపించెను.

ఆమెభర్తనుబట్టియే పూజ్యకాలేదు. ఉత్తమభారతీయ స్త్రీకుండవలసిన గుణాలన్నీ ఆమెలో కేంద్రీకరించి యుండెను. ఆమె స్వతంత్ర మొండిపట్టుగల మహాత్మా గాంధియేఆమె నిర్ణయించుకొన్న పట్టుదల ముందు తలయొగ్గెను. ఆమెలో మాతృ హృదయంనిండుగా ఉండెను. అందుచేత ఆమెదేశమాత అయ్యెను. అందరినీజనులు దేశమాతఅని అనరు. ఒకరాజ్ఞాపించితే అనే మాటకాదది. అది హృదయము నుండి హఠాత్తుగా పొంగిరావలెను. కస్తూరీ మాత ఆవిధముగా అందరినోట మారాయని అనిపించినది.

ఆమెస్మారక నిధిగా ౭౫లక్షలే కోరియుండిరి. కానిఁ౧౩ లక్షలకు పైగావసూలయ్యెను, ఇదిఅసామాన్యమగు విషయము. ధనవసూలులో బలవంతములేదు ఖానూను సహాయంలేదు. బెదిరింపులులేవు. నీరసవు ఒత్తిడిలేదు, పైగాకొన్ని తావులలో అధికారులు కలుగజేసుకొని మునిసిపాలిటీలపై ఒత్తిడికలుగజేసి చందాలకు నిరోధంకలిగించిరిఅట్లుండినను కోరిన దానికన్న ఇంచుమించు. రెండంతల ద్రవ్యము వసూలగుట అసాధారణ కార్యము.

కస్తూరీబాకో ప్యాషన్లు లేకుండెను. వేషాలులేకుండెను. ఆడంబరము శూన్యం. వినయం మూర్తీభవించియుండెను. మాతృప్రేమఆమెకో రూపము దియుండెను. ఆమె తపస్విని. ఆకపోధనుని క్రింద తపసు ఐనరెజీవించుట అందరికోకానిపని. అపనిని ఆ పతివ్రత యే సాధించెను. కస్తూరిబా వంటి మాతలు కస్తూరిబావంటికుమారీలు, భారత, దేశమందంతటానిండి కొని యుండుటకై పరమేశ్వరు డను గ్రహించుగాక.

పంచాంగ సంస్కరణము

సర్వజనులచేఁ బ్రమాణకమనుగాఁ దేర్కొనబడిన వేదములకుఁ అనుస్యూత మిపించిన జ్యోతిశ్శాస్త్రము సంపాదనములయందు నేటిగరమధ్యం డిన మార్గాంతమనవలెఁదే జరిగిల్లుచున్నదను నది సర్వజన విదితమేకదా. కాని ఆ యుట్టిశాస్త్రము నేను మనదేశమున దినదినాభివృద్ధిని వదలి పరిహాసాస్పదమునను లక్ష్యమగుట విదుశోచనీయము. అట్టి హేతువున నితరఖండములవారివలె సూర్యసిద్ధాంతానుసారముగ సాయన సూర్యాదిగ్రహములను పంచాంగములయందు సంస్కరించక పోవుటయే ప్రధానమని నాయాశయము. అట్లు సంస్కరించియుండినచో నేటి శాస్త్రమునకిట్టి దుస్థితి కలుగక పోయి యుండును. సూర్యసిద్ధాంతమునందలి సాయనాంశాదులును మన శాస్త్రాదుల రేఖాంశ సహితములగు ఆయా గ్రామంబులను క్రాంతిభాగకల విశదయుతసాయన సూర్యాదిగ్రహములను పంచాంగములయందలి గుణించక పోవుటచేమి నిజమని యెంత విశర్కించినను స్ఫురించక యున్నది. పోనిండు. సూర్య సిద్ధాంతము దురవగాహమనినచోఁ బ్రాచ్య పాశ్చాత్య జ్యోతిష శాస్త్రవేత్తయయిన శ్రీ కేతకర్ మహాశయుడతి మలభశైలిచే సంస్కృత భాషయందు రచించిన గ్రహగణిత జ్యోతిర్గణితములయందలి సాయన సూర్యాదీన్దార్వి పరుణగ్రహ సంస్కార పద్ధతులను పతకములలో సహ విశదీకరించి యున్నారు. అట్టి వాటిని మనవారేల వినియోగించుకొనలేకనిన్నచో వందుఁ పాశ్చాత్యులచే ఖగోళమునకని పెట్టబడిన ఇంద్రావరుణ గ్రహములున్నవని కాదో. అందుకు దిగాపరమంటి శ్రీ కేశవాచార్యుని శ్లోకములు. "ఇద ముదీర్య వరాహమిహిరోచనో నిజమతే॥ వినయాపితవాన్యన॥ సదిహమన్యత ఏవయథాతదంజ యథాశాస్త్రమిదం యవనేష్వపి॥ పరమతంస్వమతే వినివేశితం యదినమాషితమార్య తమేవతత్, [illegible] మతస్వచ్ఛవనయుక్తి మనూనమనిస్పృహః" తఁ లీల చాటుచున్నప్పుడేల యాగ్రహములను మనవారు నిరభ్యంతిముగ సాయన సూర్యాదులతోపాటు పంచాంగములయందు రచ్చించి జ్యోతిశ్శాస్త్ర యాధాస్థిభూత భవిష్య ద్వర్తమానములు [illegible] ప్రతి [illegible] సుముహూర్తాదులయందుఁ [illegible] విషయాధార సామగ్రులనవలెఁ దెలిపి [illegible] సంపాదించఁజేసినచోఁ నష్టుడాశాస్త్రాధిరయము చిరకాలాభివృద్ధిని గాంచి మనవందరికిని సహధర్మచారిణియై వెలసిల్లుచుండెను. మరియు ఖగోళ మును [illegible] రవిని [illegible] ఏర్పరచిన కాలమున రాశి [illegible] ఏర్పడుటచే రాశిచక్రము [illegible] అని పేరు చెప్ప [illegible]. కాని అయనాంశ చలనము రాశి చక్రమునకే క్రమక్రమముగా వెనుకకు జరుగుచున్నది. ఇటువంటి పురాతన జ్యోతిర్విదుల గ్రంథాలమునే [illegible]. [illegible] సరంపము అయనాంశ చలనమువలన చిత్రా నక్షత్రమునకు గలిగి క్రమక్రమముగ [illegible] [illegible]. మరికొంత కాలమున మృగశీర్షమునందానంతర మై సహామహిమాన్ని కాలమున నక్షత్రమునకి వచ్చును, అన్నట్లు [illegible] ఖగోళమున గ్రహములను వలాదితాలికి [illegible] నుటకై రచించిన అశ్వని చరణోభృర్విరాపాదం మేషం" అను వాక్యములనే, ప్రమాణముగ నేటి వరకుఁ దలచి తదనుసారముగ ఖగోళమున గ్రహస్థితులను, తారకలను ఫలములను, వచించుటవలననే, మదివిన విషయములెల్ల యుష్మద్ర్యుము ముజెంది శాస్త్రాభ్యుదయమున [illegible] హాని వాటిల్లినది. నేను అయనచలనమువలన రాశి చక్రారంభము ఉత్తరా భాద్రాద్వితీయ చరణమునందుంటచే "ఉత్తరాభాద్రాత్రిపాదం రేవత్యశ్వనీ ద్విపాదం మేషం" అను వాక్యములను రచించుటయే. శాస్త్రసమ్మతి. ఇది కేవలం ఖగోళ గ్రహసామాన్య స్థితిని తెలియపరచుటకేకాని ఫలాభిధాన సాధనమునకు సామగ్రికానేరదు. మరియుజాతక సుముహూర్తాదులయందు సూక్ష్మగణిత విధానమువలన ముఖ్యతమమగు లగ్నదళము కేంద్ర నిశ్చయములను [illegible] సిద్ధాంత సంగ్రహాది గ్రంథములయందలి వచింపిన ప్రకార మసాధ్యమని తలచి "మీనమేషాచతుర్వంశ్ గోటంఫౌదతుర్దశమ్" అను శ్లోకానుసారముగ లగ్నదళము కేంద్రములను వేయునప్పటినుండి [illegible] సుముహూర్తాది లగ్నదళ భాగకాల [illegible] చుచు శ్రీపతినుడివిన "లగ్నం చతుర్ధాప్తమకం [illegible] [illegible] మిత్రభంమధ్య విలగ్నతశ్చ బలం [illegible] చ విశోధ్యశేషం త్రిత్ర్యంశం మేకంద్విగుణం నిధ ధ్యాత్॥ వవన్తి భావైర్వ్యదశం హినస్థిత్మిత స్వావ వహోగ్రహస్థితి॥ [illegible] బంధావ్యయి [illegible]॥ భావాంశతుల్యః [illegible] మాన భావోద్భవం పూర్ణఫలంవిదత్తైః భావాంశే [illegible] [illegible] ఫలం [illegible]॥ [illegible] పూర్ణాంశఫలంభావ సమాంశకేషు ప్రోక్తమాద్యాన విరామకాలె పంకవశాత్ కథితోమునీన్ద్రైః॥ జన్మప్రయాణ వ్రతబంధ చౌలస్ర్వపాణిపీడాది కరగ్రహేషు॥ ఏవంహిభావాః పరికల్పనీయాస్తైరేవ భావోత్థఫలాని యస్మాత్" అను శ్లోకములు పరిపూర్ణమగు స్వస్తి చెప్పబడినవి. మొదటి చేయు విధానమునకే, మోసము వాటిల్లినప్పుడు కల్యాణవర్మ మొదలగువారు ఆచారి కాలమును ప్రథమమున తెలుసుకొని లఘువన ప్రమాణకాలమును నిరంతరముగ నిర్ణయించి ఫలాదులను వక్కాణించవలయునను సూక్ష్మతమమగు మార్గమును ముందంజ వేయువారెవరు. ఇట్టి శాస్త్రమును ఖండాంతరమున జెయిర్ అను మహాశయుడు ఆనేక సంవత్సరములు శాస్త్ర చర్చలఁ జేసి అధాన కాలమునకు జన్మకాలములతో గల సంబంధములను తెలుపునట్టి సూత్రములను నిర్ణయించి Prenatalepoch, అను నొక యుద్గ్రంథమును వ్రాయ గలిగెను. [illegible] పోనిండు. మరియు [illegible] సూర్యాదుల [illegible] నొనర్పుటచే [illegible] దృష్టిని రూపకము లను [illegible] వలయును. [illegible] శాస్త్రము [illegible] మన పంచాంగములను [illegible] నట్లు సంస్కరించుపోవుదురో [illegible] [illegible] సుముహూర్తాది [illegible] ఫలములను మన శాస్త్రానుసారముగ రచించిన పాశ్చాత్య పంచాంగములనుండి చెప్పుటయే, ప్రపంచ [illegible] [illegible] "[illegible]" అను న్యాయమును వదలి ఇట్టి విధానమునకుఁ బ్రాప్తి "మగ్నానుద్ధరతే లోకాన్" అనునట్లుగా మునుగుచున్న లౌక కల్యాణమునకడ్డ

'వరంగల్ బీటుకుపోయే వాండ్లకష్టము

సుమారు ౩,౪మాసములనుండి అనగావరంగల్ లో శాతం పద్ధతి అమలులోకివచ్చినప్పటినుండి ప్రతి రహదారిపోలు గేటువద్ద పోలీసుకావలాయుంటు పున్నది. వరంగల్– ఖమ్మంరోడ్డుపై ముగ్గురుజవానులున్నారు. సామాన్యంగా వరంగల్లో ఉదకబట్టునె కొరకై కట్టెమోపులు తీసుక పెళ్తారు. అందులో కొంతకట్టె పోలీసులకు తప్పని సరిగాఇవ్వాలి, లేనియెడల బూతులు తిట్టుచు బలవంతంగా గుంజుకుంటారు ఏపల్లెటూరి వాడైనా ధైర్యముచేసి ఇవ్వ నిరాకరించితే బండిలో పడుపు క్రిందబోయించినానా అవస్థలపాలు చేస్తారు. మరం వరంగల్‌నుండి. సామాను వస్తైరా తీసుకొని ఆదేరోజు రాత్రి ౮.౧౦ గంటలమధ్య తమతమ గ్రామములకు బయలుదేరుతారు. అప్పుడు పైముగ్గురు పోలీసులు బండ్లను పోనివ్వమని తెల్లవారేవరకున్నట్లయితే బండిలోని సామానుచూడగలమనియు నిల్లబడుదుదు కూర్చుంటారు. బండ్ల వాండ్లవద్ద పశువులమేత వుండదు మరి రాషనింగు వలనబియ్యముకూడా ఎక్కువగాతుండదు గాన వెంటనే బయటపడవలయుననే ఆతృతతో వారుచెప్పినటుల వింటున్నారు. కావున ప్రభుత్వము వారు వెంటనేవిచారించి అక్రమ విధానమును వెంటనే అపవలయునని ప్రార్థన, ఈవిషయమై పోలీసు మొహత్మీంగార్కి కూడ తెల్పనైనది.

బియ్యాల-వెంకటరామారావు.
మునుగలవీడు

జాతీయవాదులంతా సంఘటితపడవలెను

ధర్మవరంలో జరిగిన మహాసభలో మొదటిసారిగా జాతీయాభి ప్రాయాలుగల వారంతా వ్యవస్థీకృతం కావలననేలభిప్రాయం. నిరంతర సంఘర్షణలకు గురియైయివరకు ఎవమిదిమాసాలక్రింద ఆంధ్రజాతీయవత్సంగా, పరిణమించింది ఈదాదాపు మూడుసంవత్సరాలలో ఆనేక పరివర్తనలు జరిగినవి. అనాటి కార్యకర్తలలో చాలామంది అనేక కారణాలవల్ల పార్టీనుంచి విడివటము లేదాచేరకపోవటము అనేక నూతనశక్తులు వచ్చి కలిసిపోవటమూ జరిగింది. ఈవిధంగా పార్టీయధాశక్తి నిర్మాణ కార్యక్రమాలకను అనుసరిస్తున్నది.

పార్టీ నిర్మాణ కార్యక్రమాలకను, ఎంతదీక్షతో సాగించినా ప్రచార కార్యక్రమం తగినంతజరుగలేదు ఏదోకొన్ని కారణాంతరాలవల్ల చాలా మంది పార్టీలో చేరకుండవచ్చును. వెరే నిర్మాణ కార్యక్రమం అనుసరిస్తుండవచ్చును.

ఆంధ్రజాతీయ పక్షంలో చేరినా చేరకపోయినా కాంగ్రెసు ఆదేశానుసారం నిర్మాణ కార్యక్రమం అనుసరిస్తూవున్న అనుసరించ అభిలాషగల నేవకులంతా ఏకీకృతంకావలె. తమశక్తిని సంఘటితపరచి నిశ్చిత ప్రణాళిక ప్రకారం పనిచేస్తూ తమఅనుభవాలను పరస్పరంవెల్లడించుకోవాలె. కాంగ్రెసు నిర్మాణ కార్యప్రణాళికపై తగినంత చర్చజరిగి పూర్తిగా ప్రణాళిక నిర్ణయమైనది. ఇప్పుడయినా అనుసరించపోతే వెనుకపడి వెనుకేనేమో అన్నట్టున్నది.

కాంగ్రెసు ఆదేశాన్ననుసరించే నిర్మాణ కార్యకర్తల సమీకరణకు ఆంధ్రజాతీయపక్షం అన్ని విధాలతోడ్పడుతుంది.

ఈసందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని శ్రీనాగుల పల్లి కోదండరామారావు గారికి ఈవిషయం శ్రద్ధతనుకో వలసిందిగా విన్నవిస్తున్నాను. నిర్మాణకార్య క్రమంలోవారికి దృఢవిశ్వాసమున్నది. ఆంధ్రమహాసభగుండాలాటలో వారికే ప్రమేయమూ లేదు యువకులు కార్యదీక్షపరులు కాంగ్రెసువాదులు ఈతడుజాగ్రత్తగా వెనుకముందు లాడక ఈపనినిభూనుకోవలెను.

ఇట్లు
కోడాటి నారాయణరావు.

ఆంధ్ర సారస్వత పరిషత్తు

ఖమ్మం సమితి

(స్వ. వి.) ఫిబ్రవరి ౧౦.

నిన్నటి సాయంత్రం ఆంధ్రసారస్వతపరిషత్తు ఖమ్మంసమితివారు సమావేశమై కేంద్రమువారి ప్రకటన ననుసరించుగా ఫిబ్రవరి ౨౫నుండి ౨౭వ రకు ప్రబోధ సప్తాహమునుజరుపుటకు తీర్మానించు కున్నారు. అందుముఖ్యముగాపత్రికాపారకుల సమావేశమువ్యాసరచనా కవితారచన వక్తృత్వ పోటీలును. కవిసమ్మేళనము,ప్రబోధసమావేశము మొదలు గా నలది జరుపుటకు నిశ్చయించుచున్నట్లుగా నిలవడి సాయంత్రం సమితి వార్షికోత్సవమును ఏర్పాటుచేయుటకును తీర్మానించుకొన్నట్లు తెలియు చున్నది.

కస్తూరి బాయి స్మారకము

నేటిసాయంకాలము హరిజనసేవా సంఘంవారు కస్తూరిబాయి స్మారకముగా ఒకసమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. కస్తూరిమాత గుణగణములను ప్రశంసించుచుయే నాటి హరిజనసేవను తగినంత విరివిగా చేయాలని కస్తూరీ బాస్మారకనిధిని హెచ్చుగా వసూలు చేయాలని, నిశ్చయించుకున్నారు.

తెలుపవలయుననియే, నా విన్నపము.

ఖమ్మంపట్టణంగ వదిలార్కాక సింహశీవాల్యైబ వాసులమరదెంత అన్యాహమ సంస్థానమ్

విజ్ఞానవర్ధని

పెద్ద మసీదు

ప్రపంచములోని మసీదులలో పెద్దమసీదు అని ప్రసిద్ధినందినది ఢిల్లీలోని జామెమస్జిద్. దానిని షాజహా ౧౬౪౪-౧౬౫౮ మధ్య కట్టించెను, దాని ప్రాకారము ౧౦౦ గజముల పెడల్పు ౧౦౦ గజముల పొడవుకలదు.

పెద్ద ఆనకట్ట

సింధునదిపైసక్కరు పట్టణమువద్ద ౧౯౩౨ నుండి ౧౯౩౬వరకు సింధునదికి అడ్డముగా ఒక ఆనకట్ట కట్టినారు. దానిక్రింద ౭౦ లక్షల యెకరాలభూమి నిస్తులగును. ౪౦౦ మైళ్ళపొడవు కాలువలు తీసినారు. ఆనకట్టకు లాయిడ్‌బరాజ్ అని పేరుపెట్టినారు. అది ఒక మైలుపొడవున్నది. అదే ప్రపంచములన్నిటిలోను పెద్దదైన ఆనకట్ట.

గెర్సప్పా జలపాతం

కనరా జిల్లానుండి శరావతి అను చిన్ననదిపారును. ఆనది మైసూరు సంస్థానములో ఒకచోట గట్టుపైనుండి ౪ తావులలో దుముకుచున్నది. రాజాజలపాతం అను పేరుగలది అన్నిటికన్న పెద్దది ౮౩౦ అడుగుల యెత్తునుండి అచ్చట నీరు క్రిందికిపారును. అచ్చట ఇప్పుడు మైసూరుప్రభుత్వము ఒకపెద్ద జలవిద్యుత్తును సిద్ధముచేయు ఏర్పాట్లు చేయుచున్నది.

ఈఫెల్‌టవర్

ఇది యూరోపుఖండములోకెల్ల ఎత్తైన నిర్మాణము. ౧౮౮౯లో ఈఫెల్ అను ఇంజనీయరు దీనినిప్లానుకోరెను. దానియెత్తు ౯౮౪ అడుగులు. ఇది ప్రపంచములోకెల్ల ఎత్తైన నిర్మాణాలలో రెండవది మొదటిది న్యూయార్కు నగరంలోనిలదు. ఈఫెల్ టవరుపై నెక్కిచూస్తే చుట్టూ ౭౦ మైళ్ళదూరంవరకు కనిపిస్తుంది.

రాజీనామాలు

ఖమ్మంమెట్టు బీటుబజారు వార్డుకమిటీకి అధ్యక్షులుగాఎన్నుకోబడిన సుగ్గలక్ష్మయ్యమంగరావుగారు తనఅధ్యక్షపదవికి వెంటనేరాజీనామా సంపితినని తెలియజేయుచున్నారు.

ఖమ్మంమెట్టుటౌన్ కమిటీకి నిర్వాహకవర్గసభ్యులుగ బీటుబజారువార్డుకమిటీకి కోశాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకోబడిన అర్తలూరి రామనర్సుగారు తాను హాజరుగాలేనిసమయములో తనఅంగీకారములేకుండ ఎన్నుకొన్నట్టి పైపదవులకు రాజీనామాపంపినట్లు తెలియపరచుచున్నారు. మరియిన్నివాడుపత్రికాముఖమున తప్పు వారిని ఆపదవులకుఎన్నుకొన్నట్లు లిఖితపూర్వముగా వారికి యీనాటివరకునూ తెలియపరచబడలేదనియూ చెప్పుచున్నారు.

టౌన్‌కమిటీ ఎన్నికలలో శ్రీయుత డాక్టరు రామచంద్రరావు గారిని ఒకసభ్యులుగా ఎన్నుకొన్నట్లునూ వారికి అధికారవర్గము వారూయీసంగతి తెలియచేయగనే కమ్యూనిష్టువంథాపై నడచుచున్నమీకమిటీలో నేనుండజాలను, క్షమించినన్ను తొలగించండి అనిచెప్పినారట. పత్రికాప్రకటనలోమాత్రము తర్వాతవారిచేదు లేకుండా మరొకరినిఎన్నుకొన్నట్లు ప్రకటించబడినది అని శ్రీ అక్కిరాజురామచంద్రరావుగారు తెలియజేయుచున్నారు.

ఉపాధ్యక్ష పదవికి ఎన్నుకోబడ్డ శ్రీయుత వసుమర్తి రామకృష్ణయ్యగారు తమసమ్మతిలేకుండ ఎన్నుకొన్నారని వారినిర్వాహకవర్గములో ఉండుటకు యిచ్చగింపక రాజీనామానొసంగుచున్నారనియూ తెలియజేయుచున్నారు.

లోకల్ ఫండు సఫాయి.

ఖమ్మంమెట్టు లోకల్‌ఫండు సఫాయి కూలీలవిషయంలో పురమందుదాలా అందోళనగా వుంటూ వున్నది. సఫాయి కూలీలందరకూ ఒకేసారి కడుపులు మాడ్చినట్లయినది. ప్రభుత్వంవారి నౌకరులన్నిటిలో తక్కువజీతం పొందగలుగువారలు యీదినులే. వీరికినెలంకి ఎనిమిదిరూపాయీలు మొదలు పన్నెండు రేక పదిహేను రూపాయలవరకు మాత్రమే జీతం యిస్తారు. అందరునొకర్లకువలె వీరికి కూడా గిరాకి అలవెన్సు ఎనిమిదేసిరూపాయీలు యిస్తూవచ్చారు. యితర ఉద్యోగాలలో చిన్న నౌకరి మొదలు పెద్దఅధికారివరకూ తప్పని సరిగాయీగిరాకీ అలవెన్సు వస్తునేవున్నది. పురవీధుల శుభ్రపరచే వీరికియిచ్చే అలవెన్సు మాత్రం లోకల్‌ఫండు సరిగాయిచ్చుటలేదట మూడునెలలుఇస్తే మూడునెలలు ఆపురారట మరల ప్రారంభించి రెండునెలలు యివ్వగనే ఆపురారట ఇట్టివారిచర్యకు కారణమేమో తెలియదు. కాని యీలినులంతాకము పూర్తిగా గిరాకీపున్న దినములలో ఈపేదసఫాయి కూలీల పొట్టలను, వారికుటుంబరక్షణకు ఎనిమిదిరూపాయిల జీతం చాలదు. భోజనం లేకుండా పనిచేయు మనికూడా ప్రభుత్వంకోరదు. తమయీ యిబ్బందులను తొలగించి వెంటనే సక్రమముగా అలవెన్సు యిప్పించుట సమంజసమని. ఆపేదకూలీలు స్థానికాధికారులతో మొరపెట్టుకున్నారు. ప్రస్తుతం వారి అలవెన్సు రాలేదు.

సికింద్రాబాదు వర్తక ప్రముఖులగు శ్రీపరిపల్లి శంకరయ్యగారి పుత్రికయగు సౌ॥ హైమవతిగారు గతవారము చనిపోయిరి.తల్లిదండ్రులు బిడ్డలతోసహా కష్నాలుమీదుగా శ్రీశైలమునకు పోవునప్పుడు ఆమె బట్టలు అంటుకొని మృతించినదని తెలియుచున్నది. ఇదిచాలా విషాదకరము.

... ...

నేపు శుక్రవారము నేడవ ఆంధ్రభాషానిలయం ౨౯వ వార్షికోత్సవం నాంపల్లి గ్రంథనిలయములో జరుగును.

సాయంత్రం ౬-౩౦ గంటలనుండి జరుగును. శనివారమునాడుకూడా ఆ వేడుకొత్సవసభజరుగును. ఆదివారం మధ్యాహ్నం ౨గంటలనుండి నిలయం ఎన్నికలు జరుగును.

... ...

సర్కారీ విద్యాసభ

ఔరంగాబాదులో సుదేవాడుగారిఅధ్యక్షతలో సర్కారీ విద్యాసభ జరిగెను. దానికి పలుపుర అధికారులు హాజరైరి.

సంస్కృతాంధ్రవిద్యార్థుల కవరాళము

(వరంగల్)

మహారాజశ్రీ, శ్రీ. ఆకారపునరసింగశ్రేష్ఠిగారిచే వరంగల్‌పట్టణమందు ప్రతిష్ఠించ బడిన శ్రీవిశ్వేశ్వర స్వామివారిదేవాలయమున శ్రీనరసింగశ్రేష్ఠిగారిచే తనేసంస్కృతాంధ్ర కళాశాలనెలకొల్పబడియుండెను బ్రహ్మక్షత్రియ వైశ్యశూద్రులు నాల్గువారులవారికి నిపాఠశాలయందు జదువుకొనివిద్యావంతులగుటకవకాశమొసంగ బడెను, సంస్కృతాంధ్ర ప్రవచన మందుప్రసిద్ధులగుసమర్థులగు బ్ర. శ్రీ. జయంతి భాస్కరశాస్త్రి గారీపాఠశాలయందే విద్యార్థులశిక్షాపద్ధతి లమున విద్యావంతులలో సున్నతస్థానమును గలుగజేయుచున్నారు, అతిత్వరితముగ జదివింపబడి యీపాఠశాలనుండి మదరాసు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీంవారిచేనిర్ణయింప బడిన వ్యాకరణ శిరోమణి సాహిత్య శిరోమణి, విద్వాన్, ఎం. ట్రన్స్ పరీక్షలకు ప్రతిసంవత్సరము విద్యార్థులు పంపబడుచుందురు. మరి పంచకావ్యములను బదువ గోరువిద్యార్థులకు భోజనవసతిసౌకర్యమును గూడ నేర్పాటుచేయుటకై శ్రీ. నరసింగశ్రేష్ఠిగారు కృతనిశ్చయులైయున్నారు. తమసుగుణ్యములుగపాఠశాలోపాధ్యాయులగు శ్రీ శాస్త్రి గారుకూడ పంచకావ్యములైన విద్యార్థుల కొకసంవత్సరములో గ్రంథములన్నియు పూర్తిగాజెప్పి శిరోమణి ఎంట్రన్స్ పరీక్షకు తప్పక పంపెదనని, దృఢముగజెప్పిరి అట్లుసంపుచున్నారు వీరిదగ్గరచదివి యిదివరలోననేకులు తేర్చుసైయున్నారు.

౧౩౫౪ న సం ము, పరీక్షకువెళ్లతగిన విద్యార్థులకు పరీక్షాగ్రంథములు ౧౩౫౪ జాన్ ౧వ తేదినేప్రారంభింప బడునుగాన మహారాజ శ్రీ ఆకారపు నరసింగశ్రేష్ఠి గారికి వరంగల్ N.S.R. అను అడ్రసుకుముందుగానే దరఖాస్తులనుబంపుచు విద్యార్థులందరు సకాలమునకు హాజరగుటలాభకరము.

యం యన్ రాయ్ రాజపోషణ

యం. యన్. రాయి అనే అతడు జగద్విఖ్యాతుడు. బహుకాలం రష్యాలో ఉండినాడు.కమ్యూనిస్టులతో కలిసినాడు. అక్కడ వారి తిరుగుబాటులో పాల్గొన్నాడు. పెద్ద రాద్యాంగ పదవినందినాడు, ఇండియాకు వచ్చినాడు. జైలులో వేసినారు. కొంతకాలానికే బయట పడినాడు. పడిన నాటి నుండి పట్టికొట్టినాడు. ఏమేమో ఎవరికీ అర్థంకాని సిద్ధాంతాల పేటీలు పేటీలుగా వ్రాసినాడు. మాట్లాడినాడు. ఏమో అతనికి క్రమంగా అతని ఇల్లంతా వెండి బంగారు. ఇటిలతో నిండిందని తెలిసింది. అదెట్లనగ అతనికిఢ్రిటిషిండియా ప్రభుత్వంవారు నెల ౧౩౦౦ రూపాయలిస్తున్నారు. అది చాలదని మరి రెండు పత్రికలకని సంవత్సరానికి ౨౩౦౦౦ ఇయ్యనున్నారట మొత్తానికి రాయిగారికి యేడాదికి ౨౧౬౦౦౦ రూపాయీలు దొరుకుచున్నవి. ఇంక యేమేమి దొరుకుతవో ఆయన చెప్పితే దాగుండుందని అంటున్నారు.

అమణసభ

ఔరంగాబాదుకు ప్రధానామాత్యులు మరికొందరు అధికారులు స్పెషల్‌రైలులో వెళ్లిరి. అక్కడ ౪ దినాలక్రిందట ఆమణసభ జరిగెను. అందు ప్రధానమాత్యులు మాట్లాడిరి. ఇతరులుకూడా ఉపన్యాసాలిచ్చిరి.

మట్టి మువ్వాం

జనగామ తా॥

ఈ గ్రామములో ఒక నెలవదిహేను రోజులనుండి ప్రాటరంబు అయ్యి పీడబడుల చాలా అవస్థపడుచు ప్రాణములు కూడనోయి పోవుచున్నారు. కొందరు చస్తున్నారు. ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయగలరు.

౧౭-౨-౪౫ (శనివారం) సాయంత్రం ౬గంటలనుంచి నగరములోని వేమనభాషానిలయములో గీతోపన్యాసాలు జరుగును.

గోలకొండపత్రిక

Golkonda Patrika

Vol 19 No 78 Published on every Monday and Thursday, Hyderabad-Dn 15 - 2 - 45

బియ్యం సిపాయీలు

విజయలక్ష్మి పండిట్‌గారు అమెరికాలో ఆంగ్లేయులు ఇండియాలో చేయుచున్న పనులనుగూర్చి తీవ్రముగా విమర్శించి ఇండియాకు స్వాతంత్ర్య మిస్తే జపాను యుద్ధాన్ని చిటికెలో ముగించివేస్తుంది ఇప్పుడు ౨౦ లక్షల సిపాయీలు వుండుటైనారు. నిజమే వారు పప్పుసిపాయీలు. బాటిపేరైతే వీరువు విందుగొనుటకుసిపాయీలైనారేకాని ప్రేమతోదక్షిత్తో అయినవారుకారు శక్తిత్రయం వారు ప్రపంచాన్ని కాపిస్తారంటే, ఈ శక్తిత్రయానికి అధికారమెవ రిచ్చిరి ఎంతవరకు హిందూస్థానానికి స్వాతంత్ర మురాలో అందివచ్చు శక్తిత్రయం కాదు. మరేశక్తి అయినా ఎదే పిమిచ్చి సాధించలేదు.

బియ్యం గుత్తా—వస్త్రగుత్తా అంతా కార్పొరేషనుదే

హైదరాబాదు ప్రభుత్వం వారిట్లు శాసిస్తున్నారు రాజ్యములో వస్త్ర బియ్యం ఇంపీరియల్ కార్పొరేషను తప్ప ఇంకొకరికి హైదరాబాద్మిస్తే వారికి సాయ శిక్షలు అర్మానాలు అన్నీ లభిస్తవి. హైదులు కార్పొరేషనుకు లేకవారి ఏజంట్లకు అమ్మి వారి గోదాం లో వాస్తాం పోస్తే హైదరాబాదుకుండదు ఏజంట్లకు సూటికే రూపాయి మాపాయున్నర కమీషన్ ఇస్తారట— హైదరాబాదునుండి ఇస్తారు. ఏజంట్లు నిర్ణయమైన వాటికంటే తక్కువ ధరలిస్తే ఎంతసే తహసీలులో షికాయతు చేసేది.

పిల్లల ఫలహారం

యుద్ధం యెంతవరకు ఘోరరూపంగా పరిణమించినదో యీ వార్త నిరూపిస్తున్నది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యానంతరం మహా సామ్రాజ్య ఫ్రాంసు వారిది వారి ముఖ్యపట్టణం ప్యారిసు నగరం ఆ నగరంలోని జనులకోయుటకు ఆహారం దొరుకదు. పిల్లలను చంపి తింటున్నారట. ఒక్కొక్క పెట్టికి ౩౦ పిల్లలు గులు ఇంచుమించు ౨౨ హోరింపర. ఇంతవరకు నగరంలో ౩౦౦౦౦ పిల్లలు స్వాహా అయినవి. దినం ౨౦౦ లేక ౩౦౦ పిల్లలు చంపబడు తున్నవి.

సంఘసేవకునిస్మృతి

చా॥ పరివర్తి సం॥ ౧౩ళళవ మంగళవారమునాడు దేవూరు ఆలీనవాబుదరువాజలో శ్రీ బందారు బచ్చయ్యగారు కాలంచేసిరివీరు ప్రజాహితకార్యకర్తలు వీరు ఆంధ్రపారశాలను దివిం చుటయేగాక శ్రీమున్నూరు కాపుసంఘమునకు అ లంభూవకముగా ఎంతో సేవచేసినారు.

హైదరాబాదు పరపతిసంఘమును అధియాజాదు వద్యాలలో స్థాపనచేసి ప్రజలకు చాలాసౌకర్యము చేసిన ఆదర్శ పురుషుడు వీరి అకాలమరణమున సంఘమునకుచాలా నష్టాము కలిగినది.

కాంగ్రెసు జండాకై ౧ సంవత్సరం జైల్

కాంగ్రెసు త్రివర్ణ బండాను స్వాతంత్ర్యదినమగు ౨౬ జనవరినాడు ఎగిరించినాడని నేరముమోపి నీమవరం మేజిస్ట్రేటుగారు ఓ సర్వానారాయణరాజు గారికి ౧ సంవత్సరం జైలు శిక్షవిధించిరి

మ.ఘ.వ. నిజాంప్రభుత్వ రాజ్యాంగ సంస్కరణ శాఖాప్రకటన

వైద్య విభాగము

[ఆయుర్వేదము, యూనానీ]

హి. ఎ. కార్యనిర్వాహక పద్ధాధ్యక్షుల ఆజ్ఞననుసరించి

యునానీ

౧. నిజామియా టిబ్బీకాలేజి హైదరాబాదు
౨. టిబ్బీ కాలేజి, ముస్లిము యూనివర్సిటీ
౩. జామియా టిబ్బియా. ఢిల్లీ.
౪. మదర్సె తక్మీల్ అల్‌టిబు, స్టేట్ ఏడెడు యునానీ మెడికల్‌స్కూలు లక్నో
౫. ఇండియన్ మెడికల్ స్కూలు మద్రాసు

ఆయుర్వేదము

౧. ప్రభుత్వ ఆయుర్వేద కళాశాల హైదరాబాదు దక్షిణ, జైపూరు. పాట్నా. బరోడా.

౨. నిజాంఆయుర్వేద సదర్ దవాఖానా కాలేజి.

౩. హిందూ యూనివర్సిటీ కాలేజి బెనారస్.

౪. గురుకుల్ యూనివర్సిటీ కాంగ్రీ యుశికల్ ఆయుర్వేద విద్యాలయము హరిద్వార్.

౫. డి.ఎ.వి.కాలేజి లాహోరు

౬. ప్రభుత్వ ఆదియా కళాశాల మైసూరు.

౭. ట్రివాండ్రం టిమెకల్ కాలేజిహాగేం ద్ర. జిల్లా రాయచూరు.

౮. ఆయుర్వేద యునాని తిబ్బియా కాలేజి ఢిల్లీ.

౯. అష్టాంగ ఆయుర్వేద విద్యాలయము. కలకత్తా.

౧౦. అఖంధారద ఆయుర్వేద విద్యాపీఠము.

౧౧. ఇండియన్ మెడికల్ స్కూలు, మద్రాసు.

౧౨. సంస్కృత సాహిత్య విద్యామందిర్, నశలు, ఇండోర్.

౧౩. ఆయుర్వేద మహా విద్యాలయ, పూర్ణ.

౧౪. ఆయుర్వేద విద్యాలయము. అహమ్మద్ నగరము.

కొత్తరాజ్యాంగ విధానము ననుసరించి శాసనసభ ఎన్నికలకై ఆయుర్వేదము యునానీ వైద్యము వృత్తిగా గలవైద్యుల పట్టిక ఒకటి అవసరమై యున్నది అందుచే గాను మార్జినులో పేర్కొనబడిన ఇన్స్టిట్యూషన్ల నుండిడిగ్రీలు డిప్లమాలు లైసెన్సులు పొందిన వైద్యులు హైదరాబాదు మెడికల రిజిష్టరీ రేషన్ అక్టు ననుసరించి వారిపేర్లు రిజిష్టరుచేయించు కొనవలసి యుండెను. కానివారు ఇంతవరకట్లు తమపేర్లను రిజిష్టరుచేయించు కొనియుండలేదు. కనుక పైనపేర్కొన బడినవ్యక్తులు ఈక్రిందఇవ్వ బడిన పట్టిక ననుసరించి సమాచారమును క్రింది చిరునామాకు ౧౫-౩-౧౯౪౫ (౧౩౫౪) తేదీలోపల పంపుకొన వలయునని ఇందుమూలముగా కోరడమైనది.

ఎ. క్రిష్ణస్వామి అయ్యంగారు
సహాయకార్యదర్శి రిఫార్మ్సు డిపార్టుమెంటు
సోమాజీగూడా హైదరాబాదు — దక్కన్

పేరు	తండ్రిపేరు లేక భర్తపేరు	జాతి	సనదు ఇచ్చినట్టి పేరు	నివాసస్థలము ముస్తకిలు, శాశ్వతిక స్థలము / తాలూకా / జిల్లా	ముల్కీ లేక నైరుముల్కీ సంతకము	రిమార్కులు